

# KONSERVATIVNÍ SMLOUVA

*Společnost je vsutku kontraktem... Je partnerstvím ve veškerém bádání, partnerstvím ve veškerém umění, partnerstvím v každé ctnosti i v každé dokonalosti... stává se partnerstvím nejen mezi živými, ale mezi živými, mrtvými i dosud nenarozenými.*

*Edmund Burke*

Přes různorodé životní zkušenosti a po rozličných cestách hledání politického řádu, vědomi si toho, že

- každá společnost je závislá na úctě, kterou chová sama k sobě, na úctě občana k řádu, jehož je částí, a k sobě samému jako součásti tohoto řádu,
- dar svobody je především závazkem ke konání dobra a rozšiřování svobody ostatních je naplňováním svobody vlastní,
- největším ohrožením spravedlivých vztahů mezi lidmi jsou pokusy přetvořit společnost shora podle představ o "sociální spravedlnosti", a to bez ohledu na to, zda jsou prosazovány autoritativními či demokratickými prostředky,

dospěli jsme k nutnosti sdružit se v politické straně, jejímž posláním je pečovat o osvědčené hodnoty zděděného řádu. Vyslovujeme zde konservativní krédo, jež se zavazujeme uvádět v život. Nabízíme tím oporu a příležitost všem, kteří si přejí ve svém životě a pro svou svobodu rozvíjet a prosazovat konservativní hodnoty.

## Úcta k pravdě a důstojnosti člověka

Pokládáme za sdělené zjevení, podložené zkušeností a prokazatelné rozumem, že židovsko-křesťanské kořeny, ze kterých vyrostla západní civilizace, vyjadřují universální pravdu o přirozenosti člověka a o povaze jeho bytí; pravdu, že

- každá lidská bytost má svou vlastní a současně ji přesahující důstojnost, kterou respektovat je povinností každého člověka,
- existuje objektivní morální řád, existují objektivní kritéria dobra a zla, pravdy a omylu; snaha pochopit je a usilovat o jejich dodržování je povinností lidí, jejich společenství a institucí,
- lidské bytosti a společenství, jež tvoří, jsou ze své přirozené povahy nedokonalé, z čehož plyne, že nelze uskutečnit ráj na zemi, že utopické pokusy o jeho zavedení jsou v rozporu s přirozeností člověka, a proto se vždy prosazují za cenu násilí a krveprolití a nezbytně končí v masivním strádání a miserii lidského rodu,
- člověk patří k trvalému a již odedávna existujícímu společenskému řádu, a proto má hledat a nalézat své dovršení ve společnosti a sám sebe vnímat jako součást řádu většího než on sám; tato skutečnost je svrchovaně důležitá při každém jeho rozhodování, poněvadž pouze s tímto vědomím může naplnit svobodu svou a svobodu společenství, k nimž patří.

I když je člověk přirozeně nedokonalý, má povinnost vztahovat se k objektivnímu ideálu pravdy a dobra, přestože v důsledku oné nedokonalosti ho nikdy není schopen v pozemských podmínkách plně dosáhnout. Avšak tím, že se přidržuje objektivního morálního řádu, může mírnit negativní důsledky své nedokonalosti. Povinností státu je i přes nedokonalost člověka chránit jeho svobodu a důstojnost a respektovat jeho oprávněné nároky vůči státu.

## Politický řád

Z pojetí nedokonalého, ale svobodného a důstojného člověka a z jeho místa ve společnosti vyvozujeme tyto základní cíle státu:

- Stát je institucí primárně určenou k vynucování práva a pořádku: práva vycházejícího z objektivního morálního řádu, tedy přirozeného práva, a pořádku umožňujícího lidským bytostem žít život v míru a bezpečí.
- Z povinnosti státu respektovat důstojnost lidských bytostí přímo vyplývá jejich morální právo žít ve svobodě. Smyslem státních institucí je nastolit, udržovat a chránit svobodný řád; zajišťovat občanům maximální osobní, náboženskou, politickou a ekonomickou svobodu tak, jak je přístupná v nedokonalých podmínkách, v nichž nedokonalí lidé žijí, a slučitelná s imperativy řádu, práva a spravedlnosti.

Zkušenost a zdravý rozum prokazují, že pro dosažení a udržení těchto dvou cílů státními institucemi jsou nezbytné:

**Úcta k Ústavě, oddanost a bezvýhradná poslušnost vůči smyslu jejich ustanovení.** Zkušenost zejména XX. století prokazuje, že stát je potenciálním nepřítelem všech mírumilovných, pracovitých, tvůrčích a slušných lidí. Stát, který se vymkne ze svých ústavních mezí, si přisuzuje další pravomoci, neustále zvětšuje

svou moc a rozsah, až začne tyranisovat jednotlivé lidi i celou společnost. Bránit tomuto nebezpečí lze pouze ústavním vymezením státní moci, jejím omezením a rozdělením mezi několik center a institucí. Je základní povinností všech státních institucí respektovat ústavní omezení své vlastní moci, což je nezbytnou podmínkou toho, aby stát vykonával pouze funkce legitimní, při jejichž výkonu je institucí nezbytnou, blahodárnou a nezastupitelnou.

**Odmítnutí právního pozitivismu**, který ignoruje objektivní morální řád a naopak usiluje o vytržení zákonů z imperativů přirozené spravedlnosti. Smrtelným nebezpečím tohoto přístupu - kromě toho, že je sám o sobě nemorální - je přiznávání svévolných pravomocí státním institucím, což vede k jejich pohrdání důstojností lidských bytostí a v konečném důsledku k rozpadu civilizace, ztrátě řádu a svobody.

**Silný, avšak přesně vymezený stát.** Moderní státy jsou rozsáhlé, požívají značnou část bohatství svých občanů, všude zasahují a všechno regulují; v rámci svých legitimních pravomocí jsou však slabé a neschopné plnit své nejvlastnější funkce. Neschopnost státu efektivně vykonávat to, co vykonávat má, je dána jeho všetečnou snahou vykonávat i to, co vykonávat nemusí, nebo dokonce nemá a nesmí. Usilujeme proto o stát omezený na jeho legitimní funkce: nastolení vlády zákona, vynucování práva a pořádku, boj proti zločinu a ochrana vlastnictví a svobody před vnitřními i vnějšími násilníky; a v rámci těchto funkcí o stát silný a efektivní.

**Svobodné tržní hospodářství**, které je svou samotnou podstatou projevem svobodné aktivity lidí a uplatněním principu svobody v ekonomické sféře, odkázáním státní moci do patřičných mezí a - jak zkušenost ukazuje - nejlepším známým zdrojem prosperity a blahobytu pro všechny vrstvy obyvatel. Předpokladem a zárukou svobodného tržního hospodářství je přísný a zároveň přehledný právní řád, který jasně vytyčí meze legálního podnikání, striktně vynucuje jejich dodržování a byrokratickou a daňovou zátěž občanů udržuje tak nízkou, aby nedusila jejich svobodnou aktivitu a tvořivost.

**Stabilní a silná rodina.** Rodina je prvotním, přirozeným a nejdůležitějším společenstvím, ve kterém se tříbí, upevňují a dalším generacím předávají morální hodnoty. Rodina je základním stavebním kamenem společnosti, místem, kde soužití a vzájemná soudržnost přispívají k existenční a ekonomické nezávislosti na státu a posilují sebevědomí jejích členů jako svobodných příslušníků svobodné společnosti. Považujeme za jisté, že pokračující rozpad tradiční rodiny a ztráta jejího postavení by nevyhnutelně vedly ke ztrátě svobodného charakteru společnosti.

**Zprostředkující občanské struktury**, tvořené bohatou sítí obecních, zájmových, svépomocných, charitativních, náboženských, vzdělávacích, kulturních a dalších společenstev, která zaručují přirozenou diferenciaci a mnohotvárnost společnosti a rozmanitou příležitost k naplnění individuálních cílů lidí. Tvoří přirozený obranný val proti státní moci, protiváhu stále uhrančivější moci státu a falešného rovnostářství a brání rozbití společnosti na izolované jedince.

**Sounáležitost s ostatními zeměmi západní civilizace**, která je dosud nejsvobodnější civilizací v dějinách lidstva a současně nositelkou základních pravd o člověku, z nichž vychází také naše politické přesvědčení. Jakékoli pokusy o separaci a izolaci od ostatních zemí západní civilizace považujeme za zradu naší existenční identity v dějinách.

### **Chceme být konzervativní**

Hlásíme se ke konzervativcům západní křesťanské civilizace, která má své kořeny v Jeruzalémě, Athénách a Římě. Hlásíme se k jejím pravdám o člověku a lidských institucích, které jsou platné ne proto, že je máme my, nýbrž proto, že ony mají nás, neboť platí universálně.

Tvrdíme, že totalitarismy XX. století - nacismus a komunismus - byly přímou vzpourou proti pravdě, lidské přirozenosti, důstojnosti a svobodě, a že je proto morální povinností bojovat proti nim až do jejich úplného zničení. Odmítáme socialismus ve všech podobách pro jeho ilusi, že štěstí a blahobyt občanů lze zajistit prostřednictvím rozsáhlé státní moci, pro jeho pošetilou snahu o dosažení umělé rovnosti za cenu porušování svobody a důstojnosti člověka. Nesouhlasíme s liberály pro jejich vypjatý individualismus, nerespektující přirozené a tradiční vazby člověka ani pravdu o existenci objektivního morálního řádu, který přesahuje každého z nás.

Pravdy, které zastáváme, jsme zdědili z moudrosti a zkušenosti našich předků a chceme je předat tvořivosti a vynalézavosti našich potomků. Chceme být součástí smlouvy mezi generacemi předešlými a generacemi příštími. K této smlouvě se hlásíme a stvrzujeme ji svým podpisem.